

Aan: de 2^e Kamerleden leden
Van der Steur, VVD,
Recourt, PvdA,
Berndsen van D66

Betreft: Initiatiefnota over partneralimentatie,
ingediend op 20 juni 2012 bij de 2^e Kamerleden.

5 september 2012

Geachte Mevrouw, Meneer,

Op de website van de PvdA en in kranten lezen wij over uw initiatief om een nota over partneralimentatie in te dienen. Omdat deze nota veel gevolgen heeft voor gescheiden mensen, hebben wij alles zorgvuldig doorgenomen* en tot ons door laten dringen.

U hebt bij punt 6, 'de verdere procedure', niet aangegeven wanneer betrokken belangengroepen commentaar kunnen geven. Daarom geven wij graag al in dit stadium een voorlopige reactie. Voorlopig, omdat de tijd kort is en de initiatiefnota nog veel open einden kent.

Wij zijn een studiegroepje van de Wouw** dat zich al langere tijd bezighoudt met de vraag wat economische zelfstandigheid voor vrouwen betekent.

In het verleden hebben enkele leden zich intensief bezig gehouden met de wetswijziging over alimentatieduurverkorting die in 1979 werd voorgesteld door D66. Het Anti-Wegwerpvrouw-Komit e/ De Strijdijzers hebben daarover een open brief geschreven in april 1980 aan de Interdepartementale Ambtelijke Werkgroep die zich indertijd met deze problematiek bezig hield en de Tweede Kamerleden. Het heeft tot 1994 geduurd voordat deze wetswijziging er kwam vanwege alle haken en ogen die hieraan vastzaten en de alimentatieduur die in de meeste gevallen tot 12 jaar werd beperkt.

Wij zijn het met u eens dat er nog van alles loos is met de huidige alimentatiewetgeving. Of uw initiatiefnota de huidige problemen oplost, daar zetten we vraagtekens bij. Vandaar deze brief.

Achterliggende gedachten

In uw nota stelt u voor de wettelijke grondslag voor de betaling van partneralimentatie te veranderen. De *huidige* grondslag voor partneralimentatie is een compensatie voor de tijd dat een van beide partners niet of minder aan betaald werk heeft besteed. Over het algemeen betreft dat het huishouden, zorg en/of de opvoeding van kinderen. De hoogte van de partneralimentatie gaat uit van de welstand tijdens het huwelijk.

Uw **voorstel** is om de partneralimentatie te baseren op de welstand van v or het huwelijk, d.w.z. het netto inkomen van beide partners v or het huwelijk.

Wat betekent dit in de praktijk? Veel! Veel voor degene met het minste inkomen voor het huwelijk - meestal de vrouw - en ook voor de kinderen die bij de vrouw blijven wonen. Immers, de vrouw is bij trouwen meestal jonger dan de man en heeft daardoor minder werkervaring en inkomen, wordt als regel minder betaald (zo'n 20 procent minder) en heeft minder zicht op een carri ere. Bij herintreding of bij het uitbreiden van het aantal betaalde uren na echtscheiding heeft zij een hiaat in de tijd en minder werkervaring waardoor haar salaris niet is doorgesloegen. Tijdens het huwelijk kon de man doorgroeien omdat hij de zorg en opvoeding aan z'n vrouw kon overlaten en daardoor zijn inkomenspositie kon verbeteren.

De voorgestelde wetswijziging is dus wel erg in het voordeel van mannen gedacht.

Verder is uw nota doorspekt met het idee dat vrouwen een prikkel nodig hebben om economisch zelfstandig te worden en dat dat bereikt wordt door haar financieel te beknotten.

N.b. Van de getrouwde vrouwen is 48 procent economisch zelfstandig! Dat wil zeggen dat zij minimaal het inkomen op het bijstandsniveau van een alleenstaande verdient.

Concrete voorstellen.

- U wilt de indexering afschaffen en de alimentatieduur tot 5 jaar beperken. Beiden met het idee dat vrouwen dan eerder gaan werken.
- De fiscalisering van de partneralimentatie voor zowel de betaler als de ontvanger afschaffen.
- Géén rekening houden met een nieuwe partner.

Positieve punten uit de nota

- Om de fiscalisering van de partneralimentatie voor zowel de betaler als de ontvanger af te schaffen, lijkt ons een goed idee.
- Géén rekening houden met de inkomsten of onderhoud van een nieuwe partner is een goed voorstel. Dit heeft in het verleden tot veel conflicten geleid én een nieuwe partner moet immers ook economisch onafhankelijk zijn.

Negatieve punten uit de nota:

Waar wij negatief tegenover staan zijn de volgende punten:

- punt 3. Het afschaffen van het recht om het welstandsniveau dat tijdens het huwelijk gold ook ná het huwelijk te handhaven. Voor ons is dit een onbegrijpelijk voorstel, mede gezien het feit dat meestal de kinderen opgroeien bij de minst verdienende partner, de moeder. Zij is ook degene die financieel heeft ingeleverd om het grootste gedeelte van de opvoeding en het huishouding op zich te nemen. Deze financiële achterstand blijft bij herintreden en/of meer uren betaald werken, bij een eventuele uitkering en bij haar pensioenopbouw.
- punt 7. Afbouw van de hoogte van de alimentatie en geen wettelijke indexatie. Denkt u nu echt dat vrouwen door dergelijke maatregelen eerder en/of meer betaald gaan werken? Wij denken dat vrouwen hierdoor eerder in de bijstand terechtkomen en/of méér bijstand nodig hebben. Zo'n voorstel is o.i. alleen een voordeel voor de betaler, meestal de man dus.
- punt 7. Bij het ouder worden van de kinderen neemt de zorgtaak voor de verzorgende ouder af. Denkt u nu werkelijk dat deze veronderstelling klopt? Hoeft er bij het ouder worden van de kinderen opeens minder gekookt te worden? (ze eten juist meer) Hoeven er minder boodschappen gedaan te worden terwijl de kinderen meer gaan eten? Is er minder was? Is er minder schoonmaakwerk? etc.
- De combinatie van zorgtaken en een eigen inkomen verdienen is buitengewoon zwaar.

Algemene conclusie

Het opvallende in deze nota is dat er almaar eisen aan vrouwen worden gesteld, en dat mannen daar de financiële vruchten van plukken.

Vrouwen moeten na een echtscheiding zo snel mogelijk economisch zelfstandig worden. Hun betaalde baan moeten ze combineren met de zorg van de kinderen. En dat heet dan emanciperen.

Aan mannen worden géén eisen gesteld: zij hoeven niet de helft van de zorg voor de kinderen op zich te nemen, sterker nog: zij kunnen kiezen of ze dit wel of niet doen, en of dat één, twee of drie dagen in de week is. Willen ze niet voor hun kinderen zorgen? Er is geen enkele wettelijke verplichting en ook geen beleid in deze richting. De financiële positie van een aantal mannen ziet er na invoering van deze nota nog rooskleuriger uit dan dat deze al was. En mannen hoeven in deze nota niet te emanciperen.

De PvdA, VVD en D66 maken zich in deze nota druk om de belangen van een handjevol mannen met een goed inkomen. Immers, slechts 1 op de 6 vrouwen ontvangt partneralimentatie, de meesten minder dan 400 euro per maand. Wat deze voorstellen voor vrouwen betekent wordt niet beschreven. Wij begrijpen niet dat enkele politieke partijen, die in onze visie toch het belang van alle burgers zouden moeten nastreven, een nota indienen waarin ze vrouwen en kinderen zo in de kou laten staan!

Wij hopen een reactie van u te krijgen.

Hoogachtend,

Marjan Nieuwenhuis,

Namens de studiegroep 'Economische Zelfstandigheid van Vrouwen'
van de Wouw

p.a. Leimuidenstraat 9 huis,
1059 ED Amsterdam
020 6793159
marnieuw@dds.nl

* We hebben o.a. de Emancipatiemonitor 2010 van het SCP/CBS uitvoerig doorgenomen

** Wouw is een netwerk van maatschappijkritische 50+ vrouwen die zich inzetten voor de positie van oudere vrouwen en zichzelf, met veel energie en plezier!
In 1981 opgericht als 'Wijze OUde Wijven'. Later ook wel omschreven als 'Wijzer OUder Worden'.
WOUW wil de maatschappelijke positie van 50-plus vrouwen verbeteren en bij beleidsinstanties meer invloed en inspraak verkrijgen. Minstens zo belangrijk is het om de positieve beeldvorming van 50-plus vrouwen te bevorderen en de kracht van vrouwen zichtbaar te maken. En tenslotte: elkaar steunen bij werk en activiteit